Upravni odbor Inštituta za matematiko, fiziko in mehaniko je na podlagi 11. člena (v zvezi z 29. členom) Sklepa o preoblikovanju javnega zavoda Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko (Uradni list RS, št. 67/2022), 29. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/2021), Uredbe o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/2022) ter Splošnega akta o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 87/2022) na dopisni seji, ki je potekala od 05. do 06.07.2022, sprejel

PRAVILNIK
O IZBORU IN FINANCIRANJU
MLADIH RAZISKOVALK IN MLADIH RAZISKOVALCEV

1. člen
Uvodne določbe

Pravilnik o izboru in financiranju mladih raziskovalk in mladih raziskovalcev (v nadaljevanju: Pravilnik) določa podlago za financiranje mladih raziskovalk in mladih raziskovalcev, in sicer določitev števila in postopek določitve mentoric in mentorjev ter mladih raziskovalk in mladih raziskovalcev, program usposabljanja, kriterije, način ocenjevanja in izbor kandidatk ter kandidatov za mlade raziskovalke in mlade raziskovalce.

Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko (v nadaljevanju: IMFM) izbere kandidatke in kandidate za mlade raziskovalke in mlade raziskovalce v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje v javnem sektorju, svojimi internimi splošnimi akti in pogoji, ki jih določa ta Pravilnik.

Temeljni subjekti so v nadaljnjem besedilu zapisani v moški slovnični obliki in veljajo enakovredno za oba spola.

2. člen
Poziv za kandidate za mentorje

IMFM pozove vodje raziskovalnih programov, da sporočijo predloge kandidatov za mentorje mladim raziskovalcem.

Vodja raziskovalnega programa pošlje strokovni službi IMFM, v roku, ki je določen v pozivu, seznam kandidatov za mentorje. Obvezna priloga tega seznama je soglasje mentorjev in vodje raziskovalnega programa.

3. člen
Pogoji za mentorja mlademu raziskovalcu

Pogoji za mentorja mlademu raziskovalcu so:

- mora biti zaposlen na IMFM,

- je član raziskovalnega programa, na katerem se bo mladi raziskovalec usposabljal,
- od njegovega zagovora doktorata so minila najmanj štiri leta (upošteva se leto zagovora).

Z namenom zagotavljanja kakovosti mentor ne sme usposabljati več kot treh mladih raziskovalcev hkrati. V kvoto mladih raziskovalcev se štejejo vsi mladi raziskovalci, tudi tisti, ki jim status mladega raziskovalca miruje zaradi dopusta z naslova zavarovanja za starševsko varstvo ali zaradi dalj časa trajajoče bolezni.

Pogoja za mlajšega mentorja sta:
- od leta zagovora prvega doktorata je minilo največ 12 let in
- od leta zaključenega študijskega programa druge stopnje ali primerljivega študijskega programa v tujini je minilo največ 17 let.

Če je mlajši mentor od zaključka študijskega programa druge stopnje izkoristil dopust z naslova zavarovanja za starševsko varstvo v trajanju najmanj šest mesecev za posameznega otroka, se čas po letu zagovora prvega doktorata oziroma čas po zaključenem študijskem programu druge stopnje podaljša za eno leto. Enako velja tudi v primeru odsotnosti zaradi dalj časa trajajoče bolezni v trajanju skupno najmanj šest mesecev.

4. člen
Razpis za mlade raziskovalce

IMFM objavi razpis za kandidate za mlade raziskovalce (v nadaljevanju: razpis) na svoji spletni strani.

Z razpisom se določijo podrobnosti postopka prijave in izbire mladih raziskovalcev. Objava razpisa mora vsebovati:
- pravno podlago za izvedbo razpisa,
- začetek in čas trajanja razpisa,
- predmet razpisa,
- število prostih mestih pri mentorjih z opisi delovnih mest,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za mladega raziskovalca,
- merila za ocenjevanje kandidatov za mlade raziskovalce,
- obdobje financiranja,
- način prijave in rok za oddajo prijave na razpis,
- postopek izbora kandidatov,
- in druge za kandidate pomembne informacije v zvezi s sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi.

5. člen
Pogoji in merila za izbor kandidata za mladega raziskovalca

Pogoji za izbor kandidata za mladega raziskovalca:
- še nima zaključenega doktorata znanosti oziroma pridobljenega znanstvenega naslova doktor/doktorica znanosti;

- še ni bil zaposlen kot mladi raziskovalec;
- od leta zaključka študijskega programa druge stopnje oziroma študijskega programa, s katerim izpolnjuje pogoje za vpis v doktorski študijski program, niso minila več kot štiri leta. Če je kandidat za mladega raziskovalca izkoristil dopust z naslova zavarovanja za starševsko varstvo v trajanju najmanj šestih mesecev za posameznega otroka v času od zaključka študijskega programa druge stopnje oziroma študijskega programa, s katerim izpolnjuje pogoje za vpis v doktorski študijski program, se ta čas temu ustrezno podaljša, in sicer za eno leto. Enako velja tudi v primeru odsotnosti zaradi dalj časa trajajoče bolezni v trajanju skupno najmanj šest mesecev.

Merila za ocenjevanje in izbor kandidata za mladega raziskovalca:
- ocena razgovora s kandidatom (največ 5 točk);
- objavljeni članki (največ 3 točke);
- sodelovanje pri raziskovalnem delu (največ 3 točke);
- prejete nagrade oziroma priznanja (največ 1 točka);
- povprečna ocena študijskega programa druge stopnje oziroma študijskega programa, s katerim izpolnjuje pogoje za vpis v doktorski študijski program (1 točka za povprečno oceno od vključno 9 do 10 in 0,5 točke za povprečno oceno od vključno 8 do 8,99).

6. člen
Postopek izbora kandidatov za mlade raziskovalce

Mladega raziskovalca predlaga mentor.

Predlog potrdita skupaj predstojnik oddelka, na katerem je zaposlen mentor in na katerem se bo usposabljal mladi raziskovalec, ter direktor IMFM.

V primeru, da predstojnik in direktor predloga za mladega raziskovalca ne potrdita, mentorja zaprosita za dodatno obrazložitev ali za predlog novega kandidata. Če tudi po prejemu dodatne obrazložitve ali predloga novega kandidata le-ta ni potrjen, raziskovalni program ostane brez mesta mladega raziskovalca.

Na podlagi odobrenega predloga direktor izda sklepe izbranim kandidatom za mlade raziskovalce.

Izbrani mladi raziskovalci, ki ob prijavi na razpis še ne bodo imeli zaključenega študijskega programa druge stopnje, morajo študij zaključiti najkasneje do 15. septembra tekočega leta.

7. člen
Program usposabljanja

Program usposabljanja je sestavljen iz raziskovalnega in študijskega dela, ki obsega:
- izhodišče raziskovalne naloge mladega raziskovalca in njeno umestitev v raziskovalni program;
- ime raziskovalnega programa, v katerega je/bo mladi raziskovalec vključen;

- ime doktorskega študijskega programa, v katerega je kandidat vpisan.

Mentor program usposabljanja predloži pristojni službi IMFM najkasneje pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi. Program usposabljanja podpišeta mentor in mladi raziskovalec ter se hrani v kadrovski službi.

8. člen
Pogodba o zaposlitvi

IMFM z izbranimi kandidati za mlade raziskovalce sklene pogodbe o zaposlitvi.

Mladi raziskovalci, če izpolnjujejo ustrezne pogoje, lahko tedensko opravljajo dve pedagoški uri oziroma skupno do osem delovnih ur asistentskega dela na ustreznem strokovnem področju, in sicer v skladu s kolektivno pogodbo, ki ureja raziskovalno dejavnost.

9. člen
Financiranje mladega raziskovalca

Mladi raziskovalec je upravičen do financiranja, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- je v študijskem letu, v katerem začne usposabljanje kot mladi raziskovalec, vpisan v 1. ali 2. letnik doktorskega študijskega programa na članici univerze in ima v tem programu status študenta;
- je izvoljen v raziskovalni naziv in vpisan v evidenco raziskovalcev;
- je polno zaposlen na IMFM (upoštevajo se lahko izjeme do skrajšanega delovnega časa v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja);
- je član istega raziskovalnega programa kot njegov mentor;
- nima sofinancirane šolnine na doktorskem študiju po uredbi o sofinanciranju doktorskega študija.

Predvideni začetek financiranja usposabljanja mladih raziskovalcev je 01. oktober. Usposabljanje mladih raziskovalcev se financira do doktorata znanosti, vendar največ štiri leta.

Če bo kandidat za mladega raziskovalca ob nastopu zaposlitve vpisan v 2. letnik doktorskega študijskega programa, se njegovo usposabljanje financira do doktorata znanosti, vendar največ tri leta.

Mlademu raziskovalcu financiranje miruje zaradi odsotnosti z dela za čas, ko je na podlagi zakonodaje financiran s strani države na drugi podlagi (npr. odsotnost zaradi poškodbe ali bolezni izven dela nad 20 delovnih dni; dopusta z naslova zavarovanja za starševsko varstvo, itd.).

Mladi raziskovalci morajo uspešno zagovarjati doktorsko disertacijo najkasneje v enem letu po koncu financiranja usposabljanja.

10. člen
Izvolitev v naziv mladega raziskovalca

Mladi raziskovalec na članici univerze, kjer opravlja pedagoško delo, v skladu z njihovimi pravili zaprosi za izvolitev v pedagoški naziv asistent, ki je hkrati tudi vloga za raziskovalni naziv, oziroma v raziskovalni naziv asistent-raziskovalec.

11. člen
Usposabljanje mladega raziskovalca v tujini

Mladim raziskovalcem se lahko omogoči usposabljanje na tujih univerzah oziroma raziskovalnih inštitutih.

Financiranje mladega raziskovalca ostane nespremenjeno, četudi je mladi raziskovalec za čas bivanja v tujini pridobil tujo štipendijo.

Usposabljanje v tujini ni razlog za podaljšanje roka za zaključek študija mladega raziskovalca.

12. člen
Zamenjava mentorja

Za zamenjavo mentorja lahko zaprosi mentor ali mladi raziskovalec.

Vlogo za zamenjavo mentorja z obrazložitvijo, podpisano s strani mladega raziskovalca, sedanjega in novega mentorja ter vodje raziskovalnega programa se pošlje strokovni službi IMFM.

Vlogo obravnavata ter o njej odločita direktor ter predstojnik oddelka, na katerem se mladi raziskovalec usposablja.

Novi predlagani mentor mora izpolnjevati pogoje za mentorja mlademu raziskovalcu na IMFM. V primeru, da mentor prihaja z drugega raziskovalnega programa, mora predlagatelj za zamenjavo mentorja predlagati spremembo ali prehod v nov raziskovalni program in v tem primeru predložiti tudi soglasje vodje novega raziskovalnega programa ter izjavo, da so zagotovljeni ustrezni pogoji za uspešno nadaljnje delo mladega raziskovalca.

Direktor in predstojnik preverita izpolnjevanje pogojev novega mentorja in sprejmeta odločitev o zamenjavi mentorja.

Če mladi raziskovalec predlaga zamenjavo mentorja, vendar se mentor s tem ne strinja, mladi raziskovalec pripravi utemeljitev zahteve po zamenjavi mentorja in jo posreduje strokovni službi IMFM, ta pa direktorju in predstojniku oddelka. Slednja preučita utemeljenost vloge in v primeru odločitve, da gre za utemeljeno vlogo, v soglasju z vodjem raziskovalnega programa mlademu raziskovalcu določita novega mentorja iz istega ali drugega raziskovalnega programa. Če do soglasja med direktorjem, predstojnikom

oddelka in vodjo raziskovalnega programa ne pride, odločitev o tem sprejme Upravni odbor IMFM.

V primeru, da je mentor direktor, mentorja po pogovoru s člani istega ali drugega raziskovalnega programa določi predsednik Upravnega odbora.

13. člen
Neporabljena sredstva

Sredstva, dodeljena raziskovalnemu programu za usposabljanje mladih raziskovalcev, ki se ne porabijo zaradi mirovanja financiranja (npr. odsotnosti zaradi poškodbe ali bolezni izven dela nad 20 dnevi; dopusta z naslova zavarovanja za starševsko varstvo, itd.), ali zaradi predčasnega dokončanja študija, ostanejo v uporabi raziskovalnega programa za namen izplačila plače mladih raziskovalcev po zaključku mirovanja, nagrad mladim raziskovalcem, nakupa opreme oziroma materialnih stroškov in morajo biti porabljena najkasneje v dveh proračunskih letih.

14. člen
Spremembe financiranja mladega raziskovalca

V primeru zamenjave mentorja in spremembe raziskovalnega programa direktor izda sklep o prenosu financiranja na drug raziskovalni program.

Mlademu raziskovalcu se delovno razmerje prekine:

- če izgubi status študenta ali
- če predčasno prekine usposabljanje ali
- v drugih primerih, ki jih določa delovnopravna zakonodaja.

V teh primerih mladi raziskovalec vrne IMFM polovico sredstev, ki jih je ta plačal za kritje šolnin za njegov doktorski študij do prekinitve pogodbe o zaposlitvi, razen če je prišlo do prekinitve delovnega razmerja v prvih treh mesecih po začetku usposabljanja ali če IMFM odloči drugače.

Mladi raziskovalec je dolžan IMFM sredstva iz tretjega odstavka tega člena vrniti tudi v primeru, če ne zaključi doktorskega študija najpozneje v enem letu po koncu financiranja usposabljanja, razen če IMFM odloči drugače.

Zahtevo po prekinitvi usposabljanja lahko poda tudi mentor zaradi neizpolnjevanja obveznosti mladega raziskovalca. Mentor seznani direktorja z utemeljitvijo in predlogom o prekinitvi usposabljanja. Direktor posreduje predlog o prekinitvi usposabljanja mladega raziskovalca z utemeljitvijo mentorja predstojniku oddelka, na katerem se mladi raziskovalec usposablja.

Predstojnik oddelka v najkrajšem možnem času presodi o zahtevi mentorja in o svojih ugotovitvah seznani direktorja. Če predstojnik in direktor ugotovita, da je zahteva mentorja utemeljena, direktor izda sklep, na podlagi katerega se usposabljanje prekine zaradi neizpolnjevanja obveznosti.

Sredstva iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki jih mladi raziskovalec vrne IMFM, ostanejo raziskovalnemu programu za namen nakupa opreme oziroma materialnih stroškov in morajo biti porabljena najkasneje v dveh proračunskih letih.

15. člen
Reševanje nesoglasij

Morebitna nesoglasja v povezavi z usposabljanjem mladega raziskovalca se rešujejo med mladim raziskovalcem, mentorjem in vodjem raziskovalnega progama.

V primeru, da rešitev na način iz prejšnjega odstavka ni mogoča, nesoglasja poskušata rešiti predstojnik oddelka in direktor.

16. člen
Predčasen zaključek študija

Če mladi raziskovalec uspešno zaključi usposabljanje (uspešno zagovarja doktorsko disertacijo) pred iztekom odobrene dobe financiranja, se mu za čas, ki preostane do izteka odobrene dobe financiranja in ni krajši od enega meseca, podeli nagrada, ki predstavlja 30 odstotkov višine bruto plače mladega raziskovalca, za vsak predčasno končani mesec usposabljanja, vendar največ za šest mesecev. Sredstva za izplačilo nagrade se lahko krijejo iz preostanka sredstev za mlade raziskovalce.

Prehodne in končne določbe

17. člen
Vračilo sredstev

Drugi in tretji odstavek 14. člena tega Pravilnika se ne uporabljata za mlade raziskovalce, ki imajo na dan uveljavitve tega Pravilnika že sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za usposabljanje za mladega raziskovalca.

18. člen
Veljavnost pravilnika

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po sprejemu na Upravnem odboru IMFM ter preneha veljati z dnem uveljavitve akta prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/2021).

dr. Vojko Jazbinšek
predsednik Upravnega odbora IMFM